

آزمون ۱ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – تابستانه اول (۱۴۰۳/۰۵/۱۹)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۱ درست است.

مساحت هرکدام را برحسب x می‌نویسیم.

$$S_1 = (x+2)(x+1) = x^2 + 3x + 2 \quad \text{مساحت مستطیل:}$$

$$S_2 = \frac{1}{2}(2x)(x-1) = x(x-1) = x^2 - x \quad \text{مساحت مثلث:}$$

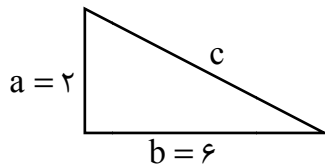
$$S_3 = \pi r^2 = \pi \left(\frac{x}{\sqrt{\pi}}\right)^2 = \pi \left(\frac{x^2}{\pi}\right) = x^2 \quad \text{مساحت دایره:}$$

مسئله را به صورت معادله می‌نویسیم و معادله را حل می‌کنیم.

$$S_1 + S_2 = 3S_3 - 1 \Rightarrow x^2 + 3x + 2 + x^2 - x = 3x^2 - 1 \Rightarrow$$

$$x^2 - 2x - 3 = 0 \Rightarrow (x-3)(x+1) = 0 \Rightarrow x = 3, x = -1$$

اندازه ضلع نمی‌تواند منفی باشد؛ بنابراین، $x = 3$ قابل قبول است. اندازه دو ضلع زاویه قائمه مثلث برابر با $x-1 = 2$ و $2x = 6$ است. با استفاده از رابطه فیثاغورث، اندازه وتر را محاسبه می‌کنیم.

$$c^2 = a^2 + b^2 = 2^2 + 6^2 = 4 + 36 = 40 \Rightarrow c = \pm\sqrt{40} = \pm\sqrt{4 \times 10} = \pm 2\sqrt{10}$$

اندازه وتر $c = 2\sqrt{10}$ می‌باشد.

(سطح دشواری: دشوار)

۲. گزینه ۴ درست است.

طرفین معادله را در کوچک‌ترین مضرب مشترک کسرها ضرب می‌کنیم.

$$\frac{x}{x+2} + \frac{x+1}{x-1} = \frac{2x-1}{x-1} \xrightarrow{\times(x+2)(x-1)}$$

$$x(x-1) + (x+1)(x+2) = (2x-1)(x+2) \Rightarrow x^2 - x + x^2 + 3x + 2 = 2x^2 + 4x - x - 2 \Rightarrow x = 4$$

(سطح دشواری: متوسط)

۳. گزینه ۳ درست است.

در نمایش زوج مرتبی تابع، در زوج مرتب‌هایی که دارای مؤلفه اول یکسان هستند باید مؤلفه‌های دوم نیز مساوی باشد.

$$(\Delta, 2a+4) \equiv (\Delta, -2) \Rightarrow 2a+4 = -2 \Rightarrow 2a = -6 \Rightarrow a = -3$$

به‌ازای $a = -3$ زوج مرتب $(a, b-1)$ به صورت $(-3, b-1)$ نوشته می‌شود. در این صورت داریم:

$$(-3, b-1) \equiv (-3, 6) \Rightarrow b-1 = 6 \Rightarrow b = 7$$

(سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۱ درست است.

رأس سهمی با ضابطه $y = a(x+b)^2 + c$ ، نقطه $(-b, c)$ است. پس رأس سهمی موردنظر، نقطه $(-2, 5)$ است. با استفاده از مختصات نقاط $(1, -1)$ و $(-2, 5)$ شیب تابع خطی f را به دست می‌آوریم.

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{5 - (-1)}{-2 - 1} = \frac{6}{-3} = -2$$

مختصات نقطه $(1, -1)$ و شیب $m = -2$ را در ضابطه تابع خطی f جایگذاری می‌کنیم تا عرض از مبدأ به دست آید.

$$y = mx + h \xrightarrow{m=-2, (1,-1)} -1 = -2(1) + h \Rightarrow h = 1$$

ضابطه تابع f را نوشته و حاصل $f(\frac{1}{2})$ را محاسبه می‌کنیم.

$$f(x) = -2x + 1 \Rightarrow f\left(\frac{1}{2}\right) = -2\left(\frac{1}{2}\right) + 1 = -1 + 1 = 0$$

(سطح دشواری: دشوار)

۵. گزینه ۳ درست است.

عبارت گزینه ۳ به نادرستی بیان شده است و درست آن به صورت زیر است.
تقریباً ۶۸ درصد از مشاهدات، در فاصله یک انحراف معیار از میانگین هستند.
(سطح دشواری: ساده)

۶. گزینه ۲ درست است.

با استفاده از میانگین، مقدار k را به دست می آوریم.

$$\frac{8+10+6+k+7/5+12+9+12+14/5}{9} = 10 \Rightarrow \frac{79+k}{9} = 10 \Rightarrow 79+k = 90 \Rightarrow k = 11$$

داده ها را به صورت مرتب می نویسیم و چارک ها را مشخص می کنیم.

$$6, 7/5, 8, 9, 10, 11, 12, 12, 14/5$$

تعداد داده ها ۹ تا است. پس پنجمین داده یعنی ۱۰ میانه است.

چارک اول، یعنی میانه چهار داده قبل از میانه و همچنین چارک سوم، یعنی میانه چهار داده بعد از میانه را مشخص می کنیم.

$$Q_1 = \frac{7/5+8}{2} = 7/75, Q_3 = \frac{12+12}{2} = 12$$

$$8, 9, 10, 11, 12$$

داده های بین چارک اول و چارک سوم، داده های درون جعبه را تشکیل می دهند.

میانگین این داده ها را حساب می کنیم:

$$\bar{x} = \frac{8+9+10+11+12}{5} = \frac{50}{5} = 10$$

انحراف معیار را محاسبه می کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{(8-10)^2 + (9-10)^2 + (10-10)^2 + (11-10)^2 + (12-10)^2}{5} = \frac{4+1+0+1+4}{5} = \frac{10}{5} = 2$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{2} \approx 1/4$$

(سطح دشواری: دشوار)

۷. گزینه ۲ درست است.

$$|\alpha + \beta| = \frac{7}{2} \Rightarrow -\alpha - \beta = \frac{7}{2}$$

α, β منفی هستند؛ بنابراین:

با حل دستگاه α, β را به دست می آوریم:

$$\begin{cases} \alpha - 2\beta = -2 \\ -\alpha - \beta = \frac{7}{2} \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع روابط}} -3\beta = \frac{3}{2} \Rightarrow \beta = -\frac{1}{2}$$

$$-\alpha - \beta = \frac{7}{2} \xrightarrow{\beta = -\frac{1}{2}} -\alpha + \frac{1}{2} = \frac{7}{2} \Rightarrow \alpha = \frac{1}{2} - \frac{7}{2} = -3$$

مقدار $\alpha = -3$ (ریشه صحیح) را در معادله دوم جایگزین می کنیم:

$$mx^2 + (1-2\alpha)x + \alpha + 1 = 0 \xrightarrow{\alpha = -3} mx^2 + 7x - 2 = 0 \xrightarrow{x_1 = \alpha + 1 = -2}$$

$$m(-2)^2 + 7(-2) - 2 = 0 \Rightarrow 4m - 16 = 0 \Rightarrow m = 4$$

$$4x^2 + 7x - 2 = 0 \Rightarrow x_1 \times x_2 = \frac{c}{a} \Rightarrow -2(x_2) = \frac{-2}{4} \Rightarrow -2x_2 = -\frac{1}{2} \Rightarrow x_2 = \frac{1}{4}$$

(سطح دشواری: دشوار)

۸. گزینه ۴ درست است.

$$f(g(x)) = -6x + b \Rightarrow f(ax+2) = -6x + b \Rightarrow 2(ax+2) - 1 = -6x + b$$

$$\Rightarrow 2ax + 4 - 1 = -6x + b \Rightarrow 2ax + 3 = -6x + b \Rightarrow \begin{cases} 2a = -6 \Rightarrow a = -3 \\ b = 3 \end{cases}$$

$$y = bx + a \Rightarrow y = 3x - 3$$

ضابطه توابع خط و سهمی را با هم مساوی قرار می‌دهیم تا طول نقاط برخورد را به دست آوریم:

$$x^2 + 2x - 9 = 3x - 3 \Rightarrow x^2 + 2x - 9 - 3x + 3 = 0 \Rightarrow$$

$$x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow (x - 3)(x + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 3 \\ x = -2 \end{cases}$$

طول‌های به دست آمده را در خط یا سهمی جایگزین می‌کنیم تا عرض نقاط برخورد را به دست آوریم:

$$y = 3x - 3 \Rightarrow \begin{cases} x = 3 \Rightarrow y = 3(3) - 3 = 6 \Rightarrow (3, 6) \\ x = -2 \Rightarrow y = 3(-2) - 3 = -9 \Rightarrow (-2, -9) \end{cases}$$

نقطه $(3, 6)$ در ربع اول و نقطه $(-2, -9)$ در ربع سوم قرار دارند.

(سطح دشواری: دشوار)

۹. گزینه ۳ درست است.

کمترین مقدار سهمی عرض نقطه رأس سهمی می‌باشد، از آنجایی که طول رأس سهمی را می‌توان به دست آورد با جایگزینی مختصات رأس سهمی در معادله سهمی مقدار مجهول m را به دست می‌آوریم:

$$x_s = -\frac{b}{2a} = -\frac{-2m}{2(m)} = 1 \Rightarrow S(1, 2)$$

$$y = mx^2 - 2mx + 6 \xrightarrow{(1, 2)} m(1)^2 - 2m(1) + 6 = 2 \Rightarrow$$

$$m - 2m = 2 - 6 \Rightarrow -m = -4 \Rightarrow m = 4$$

$$y = mx^2 - 2mx + 6 \xrightarrow{m=4} y = 4x^2 - 8x + 6 \xrightarrow{y=0} 4x^2 - 8x + 6 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-8)^2 - 4(4)(6) = 64 - 96 = -32$$

$$\sqrt{|\Delta|} = \sqrt{|-32|} = \sqrt{32} = \sqrt{16 \times 2} = 4\sqrt{2}$$

(سطح دشواری: متوسط)

۱۰. گزینه ۳ درست است.

$$2x^2 - 3x - 4 = 0 \Rightarrow a = 2, b = -3, c = -4$$

$$(\alpha + 1)(\beta + 1) = \underbrace{\alpha\beta}_{\text{حاصل ضرب ریشه‌ها}} + \underbrace{\alpha + \beta}_{\text{مجموع ریشه‌ها}} + 1$$

$$\left. \begin{aligned} \text{مجموع ریشه‌ها} &= \frac{-b}{a} = \frac{-(-3)}{2} = \frac{3}{2} \\ \text{ضرب ریشه‌ها} &= \frac{c}{a} = \frac{-4}{2} = -2 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \underbrace{\alpha\beta}_{-2} + \underbrace{\alpha + \beta}_{\frac{3}{2}} + 1 = -2 + \frac{3}{2} + 1 = \frac{1}{2}$$

(سطح دشواری: متوسط)

۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه} \Rightarrow P(x) = \left(-\frac{1}{4}x^2 + 22 \circ x\right) - (14 \circ x + 300)$$

$$= -\frac{1}{4}x^2 + 22 \circ x - 14 \circ x - 300 = -\frac{1}{4}x^2 + 8 \circ x - 300$$

$$x_s = -\frac{b}{2a} = -\frac{80}{2(-\frac{1}{4})} = \frac{40}{\frac{1}{4}} = 160$$

$$y_{\max} = -\frac{1}{4}(160)^2 + 80(160) - 300 = 6100$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

عدد حقیقی مفروض را x در نظر می‌گیریم و ضابطه تابع f را می‌نویسیم:

$$f(x) = \frac{x^2}{2} - k$$

$$f(-3) = \frac{(-3)^2}{2} - k = \frac{9}{2} - k = \frac{3}{2} \Rightarrow \frac{9}{2} - \frac{3}{2} = k \Rightarrow k = \frac{6}{2} = 3$$

$$f(x) = \frac{x^2}{2} - 3 \Rightarrow f(4) = \frac{(4)^2}{2} - 3 = \frac{16}{2} - 3 = 8 - 3 = 5$$

(سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۴ درست است.

دامنه میان چارکی برابر است با تفاضل چارک اول از چارک سوم. می‌دانیم ۷۵ درصد داده‌ها بیشتر از چارک اول هستند.

$$IQR = Q_3 - Q_1 \Rightarrow 19 = Q_3 - 8 \Rightarrow 19 + 8 = Q_3 \Rightarrow Q_3 = 27$$

تقریباً ۲۵ درصد داده‌ها بیشتر از چارک سوم (یعنی ۲۷) هستند.

(سطح دشواری: آسان)

۱۴. گزینه ۲ درست است.

مجموع داده‌های اولیه $18 \times 15/5 = 279$ = تعداد داده‌ها $\times$ میانگین = مجموع داده‌ها

$$\bar{x} = \frac{279 + 19 + 14}{18 + 2} = \frac{312}{20} = 15/6$$

پس میانگین جدید $15/6 + 1 = 16/6$ واحد افزایش یافته است.

۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{A}{20} \times 100 = 85 \Rightarrow \frac{A}{20} = \frac{85}{100} \Rightarrow A = \frac{85 \times 20}{100} = 17$$

$$\frac{B}{80} \times 100 = 30 \Rightarrow \frac{B}{80} = \frac{30}{100} \Rightarrow B = \frac{30 \times 80}{100} = 24$$

$$\frac{C}{65} \times 100 = 60 \Rightarrow \frac{C}{65} = \frac{60}{100} \Rightarrow C = \frac{60 \times 65}{100} = 39$$

مجموع مقادیر C, B, A برابر است با:

$$17 + 24 + 39 = 80$$

(سطح دشواری: متوسط)

اقتصاد

۱۶. گزینه ۴ درست است.

وقتی تولید ناکارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود؛ بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود.

(فصل ۱- درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- نحوه اداره تعاونی‌ها با شرکت‌ها متفاوت است، و برخلاف شرکت‌ها براساس هر نفر یک رأی است.

- وقتی در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم سرمایه‌گذاری کنیم، دچار اشتباه «اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن» شده‌ایم.

(فصل ۱- درس ۱ تا ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۸. گزینه ۲ درست است.

برای محاسبه درصد مالکیت افراد، از این فرمول استفاده می‌کنیم:

$$\frac{\text{میزان سرمایه گذار}}{\text{تمام سرمایه اولیه بنگاه}} \times 100 \left[\begin{array}{l} \text{آقای امیری} \Rightarrow \frac{20,000}{100,000} \times 100 = 20\% \\ \text{برادر آقای امیری} \Rightarrow \frac{15,000}{100,000} \times 100 = 15\% \end{array} \right.$$

(فصل ۱- درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۲ درست است.

الف) یک کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست، باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند.
ب) کامل‌ترین تعریف کارآفرین: با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه و یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.

* نکته: کارآفرین نباید حتماً کار جدیدی را شروع کند، بلکه می‌تواند راه جدیدی برای افزایش تولید کارهای موجود پیدا کند.
پ) یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا حتی کارآفرین نبوده است، اما حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم‌به‌قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.

(فصل ۱- درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۲۰. گزینه ۱ درست است.

- نقاط ابتدایی و انتهایی منحنی قید بودجه: بیانگر آن است که تنها می‌توان یک محصول را خریداری کرد و تمام بودجه صرف خرید همان یک محصول می‌شود.

- نقاط بر روی منحنی قید بودجه: نشان‌دهنده آن است که بودجه را می‌توان صرف خرید هر دو محصول کرد.

- نقاط درون / زیر منحنی قید بودجه: این موقعیت بیانگر آن است که ما از بودجه در اختیارمون به به‌طور کامل استفاده نکردیم و مقداری از آن، حتی در صورت خرید هر دو محصول، اضافه آماده است.

نکته: امکان پس‌انداز بودجه، در این نقطه وجود دارد.

- نقاط خارج / بیرون از منحنی قید بودجه: این نقاط با بودجه فعلی، قابل دسترس نیستند.

(فصل ۱- درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۱. گزینه ۳ درست است.

نکته: توجه داشته باشید که در محاسبه سود و زیان، باید هزینه‌ها و درآمد را سالیانه حساب کنیم. پس هر جا که هزینه‌ها ماهیانه باشد، باید ضربدر ۱۲ کنیم تا تبدیل به سالانه شود.

تومان $300,000,000 = (12 \text{ ماه}) \times 2,500,000 \times 10$ (نفر) = حقوق سالانه کارکنان

تومان $24,000,000 = (12 \text{ ماه}) \times 2,000,000$ = هزینه قبوض پرداختی سالانه

تومان $60,000,000 = \frac{1}{2} \times 120,000,000$ = هزینه نگهداری و تعمیرات

مواد اولیه اجاره تعمیرات قبوض حقوق

تومان $684,000,000 = 300,000,000 + 24,000,000 + 60,000,000 + 120,000,000 + 180,000,000$ = مجموع هزینه‌ها

تومان $1,100,000,000 = 20,000 \times 55,000$ = قیمت واحد $\times$ تعداد کالای فروخته‌شده = درآمد تولید

تومان $416,000,000 = 1,100,000,000 - 684,000,000$ = مجموع هزینه‌ها - درآمد = سود

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر شد، در نتیجه سازمان سود کرده است.

(فصل ۱- درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۲. گزینه ۱ درست است.

الف) ابتدا میزان تولید کالا در هر دو نقطه را حساب می‌کنیم:

$$D \text{ نقطه} = \begin{cases} \text{کالای «الف»} = 400 \\ \text{کالای «ب»} = 400 \end{cases} \quad C \text{ نقطه} = \begin{cases} \text{کالای «الف»} = 600 \\ \text{کالای «ب»} = 300 \end{cases}$$

هزینه فرصت به معنای از دست دادن مقدار کالایی در قبال افزایش مقدار تولید کالای دیگر است. با توجه به مقدار تولید در هر دو نقطه متوجه شدید که کالای «ب» در نقطه C نسبت به نقطه D کاهش پیدا کرده است.

$$\begin{aligned} \text{کالای «ب»} = \begin{cases} D \text{ نقطه} = 400 \\ C \text{ نقطه} = 300 \end{cases} & \Rightarrow 400 - 300 = 100 \Rightarrow 100 \times 10,000 = 1,000,000 \\ & \text{هزینه فرصت قیمت کالای «ب»} \end{aligned}$$

ب) نقطه N $\Leftarrow$ خارج از منحنی = غیرقابل دسترس = برای دستیابی به نقاط خارج از منحنی مرز امکانات تولید، باید ظرفیت‌های تولیدی را افزایش داد.

نقطه M $\Leftarrow$ درون منحنی = ناکارا = تعاملی که درون یا زیر منحنی قرار دارند، بیانگر آن است که از تمام منابع تولید به‌درستی استفاده نشده است.

پ) در نقاط ابتدایی و انتهایی منحنی تنها می‌توان یک کالا تولید کرد. (نقاط E و A)

(فصل ۱- درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

الف) گروهی از مهندسين ساختمان ساز: تعاونی

نکته: مهندسين ساختمان ساز برای انجام فعالیت اقتصادی خود نیاز به احداث یک شرکت دارند و این شرکت‌ها به‌صورت تعاونی فعالیت خواهند کرد.

ب) گروهی از دانشجویان: شخصی

پ) نقاش آثار هنری: شخصی

نکته: فعالیت این هنرمند چون با هدف کسب درآمد صورت می‌گیرد، زیرمجموعه مؤسسات غیر انتفاعی قرار نمی‌گیرد.

(فصل ۱- درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

الف)

$$\text{واحد } 10 = \frac{30}{\text{مقدار تعادلی}} - \frac{20}{\text{مقدار عرضه در قیمت } 35,000} \Rightarrow \text{مازاد عرضه در قیمت } 35,000 \text{ نسبت به عرضه تعادلی}$$

ب)

نکته: درست است که در این قیمت مقدار تقاضا ۲۴ است، اما عرضه کالا تنها ۱۵ واحد است؛ پس، باید قیمت را در مقدار عرضه ضرب کنیم:

$$20,000 \times 15 = 300,000 \Rightarrow \text{حداکثر درآمد تولیدکنندگان در قیمت } 20,000$$

پ)

$$\text{واحد } 40 = \frac{40}{\text{مقدار عرضه}} - \frac{0}{\text{مقدار تقاضا}} \Rightarrow \text{کمبود عرضه در قیمت } 10,000$$

ت)

$$30,000 \times 15 = 450,000 \Rightarrow \text{حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان در قیمت } 30,000$$

(فصل ۲- درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

در کالاهای جایگزین، افزایش قیمت یک کالا، (که موجب کاهش تقاضای آن می‌شود) و مقدار تقاضای کالای جایگزین افزایش پیدا می‌کند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

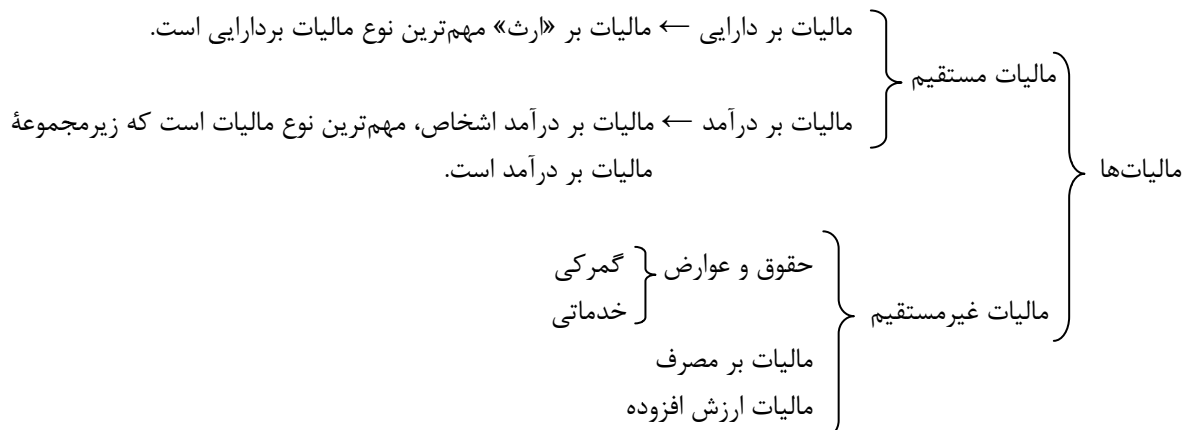
(۱) افزایش قیمت مدادپاک‌کن، موجب کاهش تقاضای این کالا می‌شود. در نتیجه تقاضا برای خرید مداد هم به‌عنوان کالای مکمل، کاهش پیدا می‌کند.

(۳) افزایش قیمت حمل‌ونقل عمومی، موجب کاهش تقاضای آن می‌گردد. در نتیجه استفاده از وسایل نقلیه شخصی به‌عنوان کالای جایگزین، بیشتر می‌شود.

(۴) افزایش قیمت مداد، تقاضا برای خرید آن را کاهش می‌دهد و در نتیجه تقاضا برای خرید مدادپاک‌کن به‌عنوان کالای مکمل، کمتر خواهد شد.

(فصل ۲- درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۶. گزینه ۴ درست است.

(الف)

میلیارد تومان $1,050 = 570 + 480$ = مالیات مستقیم

نکته: مالیات بر ارث جزئی از مالیات بر دارایی است و نباید محاسبه‌اش کنیم.

میلیارد تومان $760 = 320 + 250 + 190$ = مالیات غیرمستقیم

نکته: مالیات بر فروش دخانیات جزئی از مالیات بر مصرف است. عوارض خودرو جزئی از عوارض خدماتی است.

(ب) مهم‌ترین نوع مالیات بر درآمد اشخاص است که جزئی از مالیات بر درآمد است؛ بنابراین، طبق اطلاعات سؤال، به‌دلیل اینکه به‌طور جداگانه مالیات بر درآمد اشخاص قید نگردیده، مالیات بر درآمد را به‌عنوان مهم‌ترین مالیات قلمداد می‌کنیم: ۵۷۰ میلیارد تومان

(پ) مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارث است: ۳۰۰ میلیارد تومان

(فصل ۲- درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

کسب درآمد موردنیاز سالانه دولت از طریق ایجاد بدهی، نمی‌تواند تا ابد پایدار باشد؛ بنابراین، این نوع درآمد دولتی هم یک درآمد «ناپایدار» و «غیرقابل اطمینان» می‌باشد.

(فصل ۲- درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

اطلاعات مندرج در متن سؤال برای بررسی مزیت مطلق کافی نیست. در مزیت مطلق قدرت تولیدی کشورها در شرایط یکسان مقایسه می‌شود.

با توجه اطلاعات سؤال، هزینه فرصت تولید برنج در کشور اندونزی نسبت به هزینه فرصت تولید برنج در کشور تایلند کمتر است؛ بنابراین، کشور اندونزی در «تولید برنج» مزیت نسبی دارد.

نکته: هرگاه هزینه فرصت مطرح باشد، مزیت موردنظر، مزیت نسبی است.

(فصل ۲- درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

برای تعامل قدرتمند با دیگران، کشورها ناگزیرند میان بهره‌برداری از مزیت‌های موجود از سویی و خلق مزیت‌های جدید، در جهت افزایش استقلال و اقتدار اقتصادی دست به انتخاب بهینه بزنند. این انتخاب به عواملی مانند موقعیت رقبا و میزان

اعتمادی که به آن‌ها داریم، موقعیت صنایع داخلی، منابع و امکانات طبیعی و انسانی و نیز وضعیت بازار و قیمت‌ها بستگی دارد.

(فصل ۲- درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول: افزایش تعرفه‌های گمرکی تا ۵۲ درصد توسط کنگره آمریکا در فاصله بین دو جنگ، موجب شد تا سایر کشورها هم به تلافی این اقدام، تجارت خود با آمریکا را، کاهش دهند.
عبارت سوم: دولت برای انجام نقش‌های مختلفی که برعهده دارد، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و بازار کالا و خدمات است.
(فصل ۲- درس ۵ تا ۷؛ سطح دشواری: آسان)

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱. گزینه ۳ درست است.

شکل درست عبارات: زبان پارتی در دوره اشکانیان و در شمال و شمال شرق ایران رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شد. [تمامی] آثار ادبی منثور و منظوم به زبان پهلوی از میان رفته (نه بعضی از آن‌ها) ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند «کلیله و دمنه» و «هزارویک شب» در دست است. آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است؛ حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آن‌ها را در زمره آثار غیردینی به‌شمار می‌آورند، مانند «یادگار زریران» نیز رنگ دینی دارند. ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً همزمان با دولت طاهریان پدید آمد.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷، صفحات ۳۹ و ۴۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

براساس نظریه ارسطو (فیلسوف بزرگ یونانی)، ۷ نوع طبقه‌بندی برای شعر در نظر گرفته شده؛ به این صورت:

- ۱- براساس نام شاعر یا نویسنده؛ مانند سبک فردوسی، سبک بیهقی
 - ۲- براساس زمان و دوره اثر؛ مانند سبک دوره غزنوی، سبک دوره مشروطه
 - ۳- براساس موضوع و نوع؛ مانند سبک عرفانی، سبک حماسی
 - ۴- براساس محیط جغرافیایی؛ مانند سبک آذربایجانی، سبک خراسانی
 - ۵- براساس (به تناسب) مخاطب؛ مانند سبک عامیانه، سبک عالمانه
 - ۶- براساس هدف؛ مانند سبک تعلیمی، سبک فکاهی
 - ۷- براساس قلمرو دانشی؛ مانند سبک علمی، سبک فلسفی
- (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷، صفحات ۶۰ و ۶۱؛ سطح دشواری: آسان)

۳۳. گزینه ۲ درست است.

در نیمه دوم قرن ششم، در حوزه ادبی عراق عجم (فارس و نواحی مرکزی ایران شامل اصفهان، همدان، ری و ...) شاعرانی ظهور کردند که در تجدید سبک بسیار مؤثر بودند و از جمله آن‌ها «جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی» است.
«خاقانی» و «نظامی گنجوی» از جمله شاعران معروف آذربایجان هستند که در شمال غرب ایران ظهور کردند و کار آنان در ادب فارسی تازگی داشت. این شاعران، سبک شعر فارسی را از آنچه در دیگر نواحی ایران یا پیش از آن رایج بود، متمایز ساختند. (که سبک آنان به «سبک آذربایجان» مشهور است).
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۰، صفحات ۸۱، ۸۲، ۸۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۴. گزینه ۳ درست است.

«ترجمه تاریخ طبری» همان «تاریخ بلعمی» است که «ابوعلی بلعمی» آن را نوشته است. اصل «تاریخ طبری» - که نام دیگر آن «تاریخ‌الرسل و الملوک» است - تاریخ مفصلی است که «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته بود. ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی مأموریت یافت تا این کتاب را به فارسی برگرداند. وی همزمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری، آن را به‌صورت تألیف مستقلی درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافت.

بررسی موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

- (۱) «شاهنامه ابومنصوری» به دست عده‌ای از دانشوران خراسان (در سال ۳۴۶ ق) نوشته شد.
 - (۲) اصل کتاب «تفسیر طبری» از محمد بن جریر طبری و به زبان عربی نوشته شد اما جمعی از دانشمندان عهد سامانی آن را به فارسی ترجمه کردند که این ترجمه به «ترجمه تفسیر طبری» شهرت دارد.
 - (۴) «تاریخ الرسل و الملوك» که نام دیگر آن «تاریخ طبری» است، به زبان عربی و توسط «محمد بن جریر طبری» نوشته شد.
- (علوم و فنون ادبی (۱) - سوال ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

شکل درست سایر عبارات:

(الف) قالب عمده شعر در سبک خراسانی «قصیده» است و قالب‌های مسقط، ترجیع‌بند و مثنوی نیز به تدریج در این دوره شکل می‌گیرد، اما قالب «غزل» در اواخر این دوره رشد می‌یابد.

(ب) «کلیله و دمنه» اثر نصرالله منشی، نخستین نمونه نثر فنی است که در اواسط نیمه اول قرن ششم تألیف شد.

(پ) سبک خراسانی برحسب زمان، به سه سبک فرعی «سامانی»، «غزنوی» و «سلجوقی» تقسیم می‌شود که ویژگی‌های مشترکی دارند. سبک دوره سلجوقی را «بینابین» نامیده‌اند؛ زیرا ویژگی‌های سبک عراقی نیز در آن به چشم می‌خورد.

(ث) نثر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم ظهور کرده بود. در نیمه قرن پنجم با دوره بلوغ آن مواجه می‌شویم و در قرن ششم و اوایل قرن هفتم آن را در حال پختگی و کمال می‌یابیم.

(علوم و فنون ادبی (۱) - سوال ترکیبی از درس‌های ۴، ۷، ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۶. گزینه ۳ درست است.

بیت، از یک قصیده «خاقانی»، شاعر قرن ششم و از شاعران سبک آذربایجانی (حوزه ادبی آذربایجان و شمال غرب ایران) است. در این بیت - برخلاف اشعار سبک خراسانی - لغات عربی به صورت فراوان به کار رفته است (۷ واژه عربی شامل «مواقف، عرفات، عرض، جنت، عرض، اکبر») و سایر ویژگی‌های شعر سبک خراسانی نیز در آن دیده نمی‌شود.

بررسی ویژگی‌های سبک خراسانی در سایر گزینه‌ها:

(۱) ۱- سادگی زبان شعر ۲- عدم کاربرد لغات عربی و بیگانه ۳- استفاده از دو نشانه (حرف اضافه) برای یک متمم ← «به چشمش اندر» (در مصراع اول)، «به چشم کسان اندرون» (در مصراع دوم) ۴- استفاده از لغات کهنه و مهجور ← «بالار» به معنی «تیر چوبی بزرگ در سقف، ستون، عمود»

(۲) ۱- سادگی زبان شعر ۲- کم بودن لغات عربی (خصم، قطار) ۳- تفاوت تلفظ برخی کلمات در مقایسه با زبان امروز ← استفاده از «هزار» به جای «هزار» در مصراع اول

(۴) ۱- سادگی زبان شعر ۲- کم بودن لغات عربی (قطره) ۳- استفاده از دو نشانه (حرف اضافه) برای یک متمم ← «به ارغوان بر» (در مصراع اول)، «به بناگوش نیکوان بر» (در مصراع دوم) ۴- استفاده از لغات کهنه و مهجور ← «خوی» به معنی «قطره عرق» (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷، صفحات ۶۲ و ۶۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۷. گزینه ۴ درست است.

موارد «الف و ج» از ویژگی‌های نثر دوره سامانی و موارد «ت و ث» از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است. موارد «ب و پ» از ویژگی‌های عمده نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم است.

یادآوری: ویژگی‌های نثر دوره سامانی: ۱- ایجاز و اختصار در لفظ و معنا ۲- تکرار اسم یا فعل به حکم ضرورت معنی ۳- کوتاهی جملات ۴- لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد ۵- بهره‌گیری کمتر از لغات عربی ۶- افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی

ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی: ۱- اطناب (طولانی بودن جمله‌ها) ۲- تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار ۳- حذف افعال به قرینه ۴- افزایش کاربرد لغات عربی نسبت به دوره قبل

(علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال ترکیبی، درس ۷، صفحات ۶۴ و ۶۵ / درس ۱۰، ص ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۴ درست است.

در مصراع اول این بیت، واژه «غریب» به معنی «بعید، شگفت» و در مصراع دوم به معنی «ناآشنا، بیگانه و دورافتاده از وطن» به کار رفته است و آرایه تکرار به شمار نمی‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) واژه «اختر» تکرار شده است. [«روی» در مصراع اول به معنی «چهره» و در مصراع دوم به معنی «امکان» به کار رفته و در یک معنا تکرار نشده است.]
- (۲) واژه «پاره» تکرار شده است. [در مصراع دوم، واژه «دل» جزئی از واژه مرکب «دلدوز» است و نمی‌توان آن را با واژه «دل» در مصراع اول، دارای آرایه تکرار دانست.]
- (۳) واژه «زاد» در هر دو مصراع به معنای «توشه سفر» به کار رفته و تکرار است.
- (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

نوع سجع عبارت‌های «الف» و «ب» مطرف است. ارکان سجع در این عبارت‌ها «اسیر و زنجیر» و «تار و آزار» است که حروف پایانی مشترک دارند، ولی هم‌وزن نیستند.

بررسی عبارت‌های دیگر:

پ) سجع متوازی بین واژگان «مضمّر و مظهر»

ت) سجع متوازن بین واژگان «مضبوط و مشهود»

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۰. گزینه ۱ درست است.

تنها در بیت «ث» آرایه «موازنه» به کار رفته است؛ چرا که در مصراع‌های این بیت، ترکیبی از سجع‌های متوازن و متوازی در تقابل با یکدیگر قرار گرفته‌اند؛ به این شکل:

آن	طعنه‌گو	که	یاوری	دین	ذوالمنن
↕	↕		↕	↕	↕
وین	خنده‌زن		پیروی	شرع	مصطفی

سجع‌ها: آن، وین (سجع متوازن) / طعنه‌گو، خنده‌زن (سجع متوازن) / یاوری، پیروی (سجع متوازی) / دین، شرع (سجع متوازن) / ذوالمنن، مصطفی (سجع متوازن)

بررسی سایر ابیات:

در بیت «پ» - به دلیل تقابل سجع‌های متوازی در دو مصراع - آرایه «ترصیع» به کار رفته است. در ابیات «الف»، «ب» و «ت» نیز هیچ کدام از آرایه‌های «موازنه» یا «ترصیع» به کار نرفته است، زیرا تنها برخی کلمات مصراع‌ها، در تقابل با یکدیگر دارای سجع متوازن یا متوازی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۱. گزینه ۲ درست است.

در این بیت فقط جناس همسان دیده می‌شود. «مشتري» اول به معنی «سیاره مشتری» و «مشتري» دوم به معنی «خریدار، طالب و خواهان» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جناس همسان: ۱- «نالِم» اول: بنالم (نال (بن مضارع از مصدر نالیدن) + شناسه مَ م)؛ «نالِم» دوم: نال (نی) + ضمیر متصل «مَ م» [«دل شد چو نالم» یعنی دلم چون نال (نی) شد]. ۲- «مویم» اول: گریه کنم (موی (بن مضارع از مصدر «مویدن») + شناسه مَ م)؛ «مویم» دوم: موی (تار موی و گیسو) + ضمیر متصل «مَ م» [«شد تن چو مویم» یعنی «تنم چون موی - باریک و لاغر - شد»]. / جناس ناهمسان: نال و ناله / موی و مویه

(۳) جناس همسان: «بتاب» در مصراع اول: برگردان («رو بتاب» یعنی «روی برگردان»؛ «بتاب» در مصراع دوم: پیچ و تاب بده، مجعّد کن («مو بتاب» یعنی «موهایت را پیچ و تاب بده»). / جناس ناهمسان: مو و رو - گویم و مویم - بتایی و نتایی (در مصراع اول) - بتاب و متاب (در مصراع دوم)

(۴) جناس همسان: «کناره» اول: گوشه، پهلوی، جانب و کنار (کناره گرفتن: به گوشه یا جانبی رفتن و فاصله گرفتن)؛ «کناره» دوم: ساحل، کرانه، پایان / جناس ناهمسان: کنار و کناره

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های هر بیت:

(ت) جناس ناهمسان افزایشی: بلا و بالا

(الف) موازنه دارد.

(ب) ترصیع دارد. (تمامی سجع‌های متقابل در دو مصراع، سجع «متوازی» اند.)

(پ) جناس ناهمسان اختلافی: سر و بر

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیت «پ» جناس ناهمسان افزایشی ندارد. در بیت «ت» می‌توان بین واژه‌های «چه» و «که» جناس ناهمسان اختلافی قائل شد.

(۲) بیت «پ» ترصیع ندارد. (در بیت «الف» بین واژه‌های «گر» و «ور» جناس ناهمسان اختلافی وجود دارد.)

(۴) بیت «ب» جناس ناهمسان افزایشی ندارد. بیت «الف» ترصیع ندارد. (در بیت «ت»، بین واژه‌های «چه» و «که» می‌توان جناس ناهمسان اختلافی قائل شد.)

(علوم و فنون ادبی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

در این بیت سجع بین واژه‌های «کشید و رسید» وجود دارد و همچنین واژه‌های «سر و سرو» نیز جناس ناهمسان افزایشی دارند؛ ولی این بیت آرایه اشتقاق ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سجع: دیدار، پرکار و خمّار / جناس: آن و هان؛ بیدار و دیدار / اشتقاق: دیده، دیدار

(۳) سجع: فلک و ملک / جناس: مُلک، مَلِک، مَلْک (جناس ناهمسان حرکتی)؛ فلک و مَلْک (جناس ناهمسان اختلافی) / اشتقاق: بخشش و بخشنده

(۴) سجع: بشوی و بگوی / جناس: ببار و بیار - سر و بر / اشتقاق: گفته و بگوی

(علوم و فنون ادبی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۴. گزینه ۱ درست است.

در عبارت «الف» واژگان دو جمله دوه‌دو با هم سجع متوازی دارند و عبارت دارای آرایه ترصیع است. در عبارت «ت» واژه‌های «در و سر» جناس ناهمسان اختلافی دارند. [دقت کنید که «خوب‌چهر» یک واژه است پس نمی‌توانیم «چهر و مهر» را با هم جناس به حساب بیاوریم.]

بررسی سایر عبارت‌ها:

(ب) سجع بین واژگان «می‌دیدند و می‌شنیدند» سجع مطرف است.

(پ) در این بیت مصوت بلند «ا» ۱۱ بار تکرار شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

«کجا بریم» ردیف است و قافیه اصلی «غنیمت» و «شکایت» است و قافیه‌های دوم «دوست» و «اوست» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «من» ردیف است و کلمات قافیه «ابروی» و «گیسوی» است. کلمات «بر» و «سر» با هم قافیه نمی‌شوند؛ زیرا، حرف آخر «سر» متحرک است و حرف آخر «بر» ساکن است و این نکته یکی از عیوب قافیه است.

(۲) «تیست» در هر دو مصراع به یک معنی «وجود ندارد» به کار رفته است و ردیف است و کلمات «وَرَد» و «خونسرد» قافیه اصلی بیت است.

(۳) کلمات «کند» و «زند» قافیه اصلی بیت است. واژه‌های «جلبت» و «حدّت» قافیه نمی‌شود؛ زیرا، «ت» در هر دو واژه ضمیر متصل است و حرف الحاقی محسوب می‌شود با حذف آن دو کلمه «جلب» و «حد» قافیه نمی‌شوند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

شناسه «د» در دو فعل «آورد» و «برد» حرف الحاقی محسوب می‌شود. «ر» حروف اصلی قافیه و «ر» حرف روی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کلمات قافیه «دوم» و «روم» است و «م» به دلیل شناسه بودن، حرف الحاقی است و «و» نیز حرف روی محسوب می‌شود.
- (۲) کلمات قافیه «نظر» و «خوب‌تر» است و به دلیل اینکه پسوند «تر» در هر دو واژه تکرار نشده، اساس قافیه قرار گرفته و دیگر حروف الحاقی شمرده نمی‌شود و حروف اصلی این دو واژه، طبق قاعده «۲» «ر» است.
- (۳) کلمات قافیه «عون» و «فرعون» است و حروف اصلی قافیه «و» و «ن» طبق الگوی «مصوت + صامت + صامت» است. (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۷. گزینه ۱ درست است.

هجاهای کشیده: حشر، ناه، شاق، هند و لاه

هجاهای کوتاه: ز، د، ز، ب، ک، ب، ی، د، ن، گ، ک، چ، ص، ف، ذ، ز، ن، ه، ی و ک

۴۸. گزینه ۳ درست است.

وزن و آهنگ این بیت شاد و طرب انگیز است درحالی که محتوای آن غمگین است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱- وزن و محتوا حماسی است. (فعولن فعولن فعولن فعل)
- ۲- وزن و محتوا شاد و طرب‌انگیز است. (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)
- ۴- وزن و آهنگ سنگین و گند است و محتوای بیت هم اندرزی است که با هم مطابقت دارند. (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

از جو ر خی ش تن ب م ن در ت عم م دی
- U - U - U U - U - U -

۵۰. گزینه ۳ درست است.

در این ترکیب‌ها حذف همزه رخ داده است: «دار ار»، «من از»، «برخوردارم امشب»، «حاجب آسا»، «از این» و «دارم امشب»

۵۱. گزینه ۲ درست است.

تعداد و نوع هجاهای سه گزینه (۱)، (۳) و (۴) به شکل «-UU--UU--UU--» و هجاهای گزینه (۲) به شکل «-UU--UU--UU--» است. (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

ردیف «ستی (آستی) = است» / واژه‌های قافیه: قمر، شکر / حروف اصلی قافیه: - ر (مصوت کوتاه + صامت: طبق قاعده ۲ / حروف الحاقی: ندارد (کاربرد «ستی = آستی» به جای «است» از ویژگی‌های شعر سبک خراسانی است.) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ابیات، سروده «عنصری» از شاعران برجسته سبک خراسانی است.

ویژگی‌های سبکی / این سروده: زبانی: ۱- سادگی زبان شعر ۲- کم بودن لغات عربی ۳- استفاده از واژه کهنه و مهجور «بدره: کیسه» ۴- استفاده از دو نشانه (حرف اضافه) برای یک متمم در مصراع‌های اول و سوم («به فلک پر» و «به جهان در») / ادبی: ۱- قافیه و ردیف شعر ساده است. ۲- در توصیفات از تشبیه حسی استفاده شده. ۳- استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است. / فکری: ۱- شعر واقع‌گراست و توصیفات طبیعی، ساده، محسوس و عینی است. ۲- مضمون شعر، مدح و ستایش و توصیف ممدوح (معشوق) است. ۳- معشوق زمینی و دست‌یافتنی است. ۴- فکر و کلام شعر ساده و عاری از پیچیدگی‌های عرفانی و حکمی و فلسفی است.

(۳) ابیات در وزن «-UU--UU--UU--» سروده شده است.

(۴) آرایه‌های موردنظر: تکرار (واژه‌آرایی): قمرستی (در بیت اول)، شکرستی (در بیت دوم) / واج‌آرایی (نعمه حروف): تکرار محسوس صامت «ر» (۹ بار در بیت اول و ۷ بار در بیت دوم) / جناس ناقص: «گر، زر (طلا)، هر، در» (در بیت دوم)، «گر، هر، بر» (در بیت اول)

(علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال ترکیبی؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۵۳. گزینه ۴ درست است.

مفهوم بیت گزینه (۴): تأثیرگذاری سخن عاشق
مفهوم مشترک سایر ابیات: عاشق برای بیان درد و غم عشق خود به دنبال کسی است که درد و رنج عشق را کشیده است و کسی که از عشق بی بهره است، نمی تواند با عاشق همدردی کند.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه (۴): رنج و سختی از جانب یار دلنشین و خوشایند است؛ تحمل جور و جفای معشوق
بررسی سایر گزینه ها:
(۱) دوستی واقعی در جلب رضایت دوست و عدم گله و شکایت از اوست.
(۲) در حضور معشوق بودن، بالاترین لذت برای عاشق است.
(۳) عاشق صادق از یار گله ای ندارد و با گذشتن از خود کاملاً متوجه معشوق است.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت اول: عاشق پیشگی؛ اهتمام در عشق ورزی به زیبارویان و بی توجهی به پند و نصیحت در این باره
مفهوم بیت دوم: ترجیح معشوق بر هر کس و هر چیز؛ بی توجهی عاشق به هر چه جز معشوق
بررسی مفهوم مشترک ابیات در سایر گزینه ها:
(۱) جان بازی و پاکبازی عاشق در راه معشوق
(۲) دگرگون شدن اوضاع و احوال روزگار؛ از بین رفتن دوران شکوه و خوشی ها و تبدیل آن به دوران بدبختی و ناخوشی
(۴) ترک کردن معشوق بی وفا و جفاکار؛ تهدید کردن معشوق بی وفا و جفاکار به ترک کردن و جدایی او
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷، ص ۶۵ / درس ۸، ص ۶۹ / درس ۹، صفحات ۷۳ و ۷۵؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

جامعه شناسی (۱)

۵۶. گزینه ۴ درست است.

درست عبارت نادرست:
روش شناخت پدیده های اعتباری و پدیده های تکوینی (طبیعت و ماوراءطبیعی) یکسان نیست و نمی توان روش مناسب یک نوع از پدیده ها را به انواع دیگر پدیده ها تعمیم و تسری داد.
(جامعه شناسی (۱) - درس ۶ و ۱۲ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

الف) انسان ها برای مقابله با زلزله و خشک سالی، قواعد خاصی وضع می کنند (ردّ گزینه ۲) و کنش های مناسبی انجام می دهند؛ مثلاً آن ها خانه های خود را به گونه ای می سازند که در برابر زلزله مقاوم باشد یا انبارها و سیلوهایی را بنا می کنند تا با خشک سالی مقابله کنند. پس زلزله و خشک سالی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می کنند، وارد جهان اجتماعی می شوند. (تأیید گزینه های ۱ و ۴) آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتاب زده و نابخردانه انسان هاست نه زلزله و خشک سالی. (جامعه شناسی (۱) - درس ۳، ص ۲۶)
ب) دیدگاه طولی - دیدگاه عرضی
(جامعه شناسی (۱) - درس ۵، ص ۴۲ و ۴۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

- قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی ها، بخش هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.
- مستشرق یا شرق شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن ها را مطالعه می کنند. در واقع به جای بازخوانی و مطالعه به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می پردازند.

- حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خویش فراخوانده است.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۳، ص ۱۱۰ و ۱۱۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود. توضیح گزینه‌های نادرست:

(۲) عناصر در محدوده هنجارها از جهان‌های دیگر گرفته می‌شود.

(۳) در تعامل با حفظ عقاید و ارزش‌های خود، دادوستد به لایه‌های عمیق سرایت نمی‌کند.

(۴) الحاق به جهان دیگر بعد از پذیرش عقاید آن اتفاق می‌افتد.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۲، ص ۱۰۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۰. گزینه ۲ درست است.

- پهن کردن سجاده ← کنش اجتماعی

- تشک کشتی ← پدیده اجتماعی

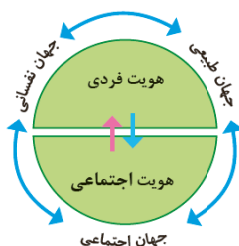
- قهرمانی ← اکتسابی اجتماعی متغیر

- پهلوانی ← اخلاق ورزشکاران جهان اسلام

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

نکته: شماره ۳ و ۴ باید جهان طبیعی و جهان نفسانی باشد ترتیب آن‌ها مهم نیست. بعد طبیعی همان جسمانی است و بعد نفسانی همان بعد روانی و اخلاقی

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸، ص ۶۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

در جهان اجتماعی دنیوی، طبیعت هیچ‌گونه معنا، هدف و غایتی ندارد و صرفاً ماده خامی در اختیار انسان است که می‌تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند.

توضیح گزینه‌های نادرست:

در گزینه ۱ بخش دوم، نادرست است.

در گزینه ۲ هر دو بخش، درست است.

در گزینه ۳ بخش اول درباره جهان اجتماعی توحیدی درست است؛ و بخش دوم نادرست است.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۶، ص ۵۱ و ۵۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

- تصور جهان بدون جنگ ← (ذهنی (نامحسوس) و کلان) «پ»

- بستن کمربند ایمنی فرزند هنگام رانندگی ← (عینی و خرد) «الف»

- مراقبت از آثار باستانی ← (کلان و عینی (محسوس)) «ت»

- علاقه به ساختن فیلم خاص ← (نامحسوس و خرد) «ب»

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۴. گزینه ۲ درست است.

- به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.
- جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.
- تغییرات هویتی افراد گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.
- اقناع روشی است که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۹ و ۱۰، ص ۸۰ و ۸۳ و ۸۹ و ۹۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۵. گزینه ۲ درست است.

مراحل تحولات هویتی:
- تعارض فرهنگی: شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی (کاهش صله رحم)
- بحران هویت فرهنگی: از دست رفتن توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی در جهان اجتماعی (خانواده در تقابل با قدرت و جاذبه فضای مجازی توانایی خود را از دست می‌دهد).
- تحول فرهنگی: فراتر رفتن تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی و به صورت تحولات فرهنگی درآمدن و تبدیل شدن یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر (ایجاد دگرگونی‌های اساسی در ارزش‌های نهاد خانواده)
از خودباختگی فرهنگی که در گزینه ۳ آمده از مراحل تحول فرهنگی نیست. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۱، ص ۹۵ - ۹۶)

۶۶. گزینه ۱ درست است.

هژمونی (سلطه فرهنگی) ← رسانه‌های آمریکایی، «اسلام‌هراسی» را به عنوان شیوه‌ای برای بسط هژمونی (سلطه فرهنگی) آمریکا به کار می‌برند، تا مردم جهان برای مقابله با اسلام راضی و همراه سازند.
اقتصاد وابسته به نفت ← اقتصاد وابسته به نفت وضعیت شکننده‌ای را به وجود می‌آورد که می‌تواند مورد سوء استفاده طمع‌ورزان بین‌المللی قرار گیرد و از آن به عنوان ابزاری برای ایجاد فشار بر جامعه استفاده کنند.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۵ و ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۷. گزینه ۲ درست است.

پیامدهای غیرارادی سیگار و قلیان کشیدن ← «الف» (آسیب و بیماری برای خود و دیگران)
پیامدهای ارادی وابسته به اراده کنشگر ← «ب» (ترک یا معتاد شدن به سیگار و قلیان کشیدن)
پیامدهای ارادی وابسته به اراده دیگری ← «پ» (مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن)
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

علت پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی ← پذیرش معیار ارزیابی گروه‌های اجتماعی براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها
علت ظهور اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ← تأثیر انقلاب اسلامی ایران بر جهان اسلام
علت بسط بیشتر فرهنگ ← حاملان و عاملان فرهنگ جامعه و معنا و مفاهیم آن بیشتر باشند.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۰ و ۱۳ و ۱۵ و ۱۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

الف) برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند. (ردّ گزینه ۴). توجه داشته باشید هر چقدر به عقاید و ارزش‌های جامعه بیشتر عمل کنیم، دایره قلمروی آرمان‌ها کوچک‌تر و دایره قلمروی واقعیت‌ها بیشتر می‌شود. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۷، ص ۵۶).
ب) هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است. عبارت «تقدیس حیوانات در معابد هندوستان» به لحاظ علمی قابل دفاع نیست و براساس خرافات شکل گرفته؛ بنابراین باطل است و مطابق با هیچ فرهنگی درست نیست. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۷، ص ۵۸)

پ) بخش سوم گزینه ۲، ۳ و ۴ دربارهٔ این عقاید و ارزش‌ها درست است و فقط گزینه (۱) نادرست است؛ زیرا اگر هنجارها و اعمال خود را براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان بدهیم، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد می‌کنیم نه قلمرو آرمانی. (ردّ گزینهٔ ۱) (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۷، ص ۶۱)

۷۰. گزینه ۳ درست است.

دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها:

شيوه حکومت	براساس فضيلت	براساس خواست و ميل افراد
فرد	موناشری	تیرانی (استبدادی)
اقلیت	آریستوکراسی	الیگارش
اکثریت	پولیتی (جمهوری)	دموکراسی

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۵، ص ۱۲۹؛ سطح دشواری: دشوار)

تاریخ (۱)

۷۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی موارد نادرست:

الف) مثال آورده‌شده نادرست است، منظور از «تاریخ ایران» مجموعه حوادثی است که در زمان گذشته بر سر مردم ایران آمده است. پ) بیشتر مورخان دوران اسلامی به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند. این مورخان بیشتر به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان می‌پرداختند و به مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت چندانی نمی‌دادند.

ت) هر پژوهش علمی نیازمند یک یا چند پرسش است. پرسش‌ها علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.

(تاریخ (۱) - درس ۱، صفحات ۲، ۳، ۵، ۶ و ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

موارد مطرح‌شده به‌ترتیب زمانی زیر می‌باشد:

ت) محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است، اما ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.

پ) در دورهٔ اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.

الف) در دورهٔ ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی، که گاه‌شماری دینی زرتشتیان محسوب می‌شد در ایران رایج شد. در این گاه‌شماری سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند. مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود.

ب) در ایران دوران اسلامی گاه‌شماری هجری قمری رایج شد، اما در کنار آن گاه‌شماری‌های دیگری مانند یزدگردی، جلالی، دوازده حیوانی و هجری خورشیدی نیز رواج یافت. گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است و گاه‌شماری هجری خورشیدی که از سال ۱۳۰۴ ش. در ایران رسمیت یافت، براساس آن تنظیم شده است.

(تاریخ (۱) - درس ۲، ص ۱۴، ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

الف) باستان‌شناس، کسی است که براساس آثار باقی‌مانده از بشر، گذشتهٔ انسان و جامعه، به‌ویژه تغییرات فرهنگی آن‌ها را در طول زمان، بررسی و تحلیل می‌کند. از این‌رو، برخی از صاحب‌نظران هدف علم باستان‌شناسی را شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او می‌دانند.

ب) در گوشه و کنار ایران به‌ویژه در فارس، همدان و کرمانشاه، سنگ‌نوشته‌ها، نقش برجسته‌ها و گوردخمه‌های متعددی بر دیواره کوه‌ها و صخره‌ها نقش بسته‌اند.

پ) بسیاری از آثار باستانی گران‌بهای ایران، زینت‌بخش موزه‌های متعددی در کشورهای مختلف جهان به خصوص موزه‌های لوور در پاریس، بریتانیا در لندن، آرمیتاژ در سن‌پترزبورگ روسیه و متروپولیتن در نیویورک هستند.

ت) به‌طور کلی باستان‌شناسی علاوه بر آنکه بخش عمده‌ای از میراث فرهنگی بشر را کشف و معرفی کرده است، نقش مهم‌تری در مرمت و نگهداری این میراث گران‌بها دارد.

(تاریخ (۱) - درس ۳، صفحات ۲۰، ۲۳ و ۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد مطرح‌شده:

الف) لوح‌های گلی فراوانی به خط میخی و زبان سومری در بقایای شهرهای سومری کشف شده است. به گمان برخی باستان‌شناسان، سومریان مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است. بعضی از این لوح‌ها حاوی آثار ادبی بلند، مانند افسانه گیلگمش است.

ب) مصریان باستان خدایان زیادی را می‌پرستیدند. حداقل نام چندین هزار خدا در نوشته‌های مصری شناسایی شده است. البته مردم مصر، خدایانشان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند.

پ) در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

ت) دوره گردآوری خوراک تا چندین میلیون سال دوام آورد و تغییر و تکامل آن بسیار کند و محدود بود. سالیان درازی مردان در دسته‌های کوچک به شکار می‌رفتند و زنان به جمع‌آوری بقایای خوردنی گیاهان و میوه درختان می‌پرداختند.

(تاریخ (۱) - درس ۴؛ صفحات ۳۰، ۳۳، ۳۶، ۳۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

الف) اگرچه ایرانیان عصر باستان، همچون یونانیان و رومیان، در نوشتن کتاب‌های تاریخی موفق نبودند، اما شواهد و قرائن زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد ثبت و ضبط وقایع و حوادث مهم مورد توجه بوده است.

ب) عموم مورخان تا دویست سال پیش چندان شناختی از سلسله‌های ایلام، ماد و هخامنشیان نداشتند.

(تاریخ (۱) - درس ۷، صفحات ۶۳ و ۶۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۶. گزینه ۲ درست است.

الف) کاوش‌های باستان‌شناسی اخیر در محوطه باستانی چغاگلان در شهرستان مهران نشان می‌دهد که ساکنان این نواحی نخستین گردآوردندگان خوراک بوده‌اند که گیاهانی مانند گندم و جو کشت و حیواناتی مانند بز و گوسفند را اهلی کردند.

(تاریخ (۱) - درس ۸، ص ۷۳)

ب) اشیاء و ظروف سنگ صابونی، از دیگر مصنوعات است که توسط مردم برخی سکونتگاه‌های کهن به‌ویژه جیرفت و تپه یحیی در استان کرمان، ساخته می‌شد. (تاریخ (۱) - درس ۸، ص ۷۴)

پ) بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در برخی سکونتگاه‌های کهن مانند شهداد و تل ابلیس کرمان و تپه زاغه در قزوین، بیانگر آن است که در حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش ساکنان این سکونتگاه‌ها به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافته بودند.

(تاریخ (۱) - درس ۸، ص ۷۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۷. گزینه ۳ درست است.

توضیح عبارت‌های نادرست:

ب) فتوحات مهرداد دوم وسعت قلمرو اشکانیان را به نهایت خود رساند. (تاریخ (۱) - درس ۱۰، ص ۹۲)

ت) آخرین پادشاه اشکانی اردوان چهارم بود که نیروهای مهاجم رومی را شکست داد اما در جنگ با اردشیر بابکان، ساسانی شکست خورد و کشته شد.

(تاریخ ۱- درس ۱۰، ص ۹۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

توضیح عبارت‌های نادرست:

پ) کورش، بنیان‌گذار حکومت هخامنشی، از تشکیلات و تجربه‌های اداری حکومت‌های پیشین، برای اداره امور کشور استفاده کرد و شیوه جدیدی از فرمانروایی خردمندانه را که مبتنی بر احترام به دین و فرهنگ مردم سرزمین‌های فتح‌شده و مشارکت آنان در حکومت بود، ارائه کرد.

ت) سپاه هخامنشی تا زمان داریوش یکم متکی بر واحدهای مختلف پیاده‌نظام بود که از قبایل، اقوام و ملل تابعه به آن پیوسته بودند. داریوش در زمینه نظامی و نوسازی سپاه اقدام‌های مهمی انجام داد.

(تاریخ (۱) - درس‌های ۱۱ و ۱۳، صفحات ۱۰۰، ۱۰۶، ۱۲۱، ۱۲۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۹. گزینه ۲ درست است.

توضیح عبارت‌های نادرست:

الف) در قسمت‌هایی از اوستا که منسوب به زرتشت است، تفاوت‌چندانی میان زن و مرد وجود ندارد. تنها در بخش‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده، موقعیت اجتماعی زن پایین‌تر از مرد قرار می‌گیرد.

پ) در آثار و متون حقوقی و دینی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در آن دوران می‌کند؛ از جمله اینکه زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند. (تاریخ (۱) - درس ۱۲، صفحات ۱۱۴ و ۱۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۴ درست است.

کاخ تیسفون که از آن با عنوان یکی از باشکوه‌ترین و زیباترین بناهای ساسانی یاد می‌شود، در کنار رود دجله ساخته شد. از آثار برجسته معماری دوران اشکانیان می‌توان به بقایای شهر نسا، صدروازه (دامغان)، معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه، کوه خواجه سیستان و کاخ شهر هترا (الحضر) نزدیکی موصل در کشور عراق اشاره کرد.

(تاریخ ۱- درس ۱۶، صفحات ۱۴۴ تا ۱۵۰؛ سطح دشواری: متوسط)

جغرافیای ایران

۸۱. گزینه ۳ درست است.

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می‌شود جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کند (گزینه ۱ و ۳) - روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به‌صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) بخش دوم پدیده به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد گفته می‌شود که می‌تواند عوارض طبیعی یا انسان ساخت باشد نه مکان.

۲) ترسیم نقشه یک شهر برای بهتر نشان دادن مناطق شهری و موارد مربوط به آن، نقشه‌کشی محسوب می‌شود نه نقشه خوانی.

گزینه ۴) موارد خواسته‌شده جابه‌جا نوشته شده است.

(جغرافیا (۱) - درس ۱، ص ۴ الی ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) در بیان مسئله باید صورت مسئله را به شکل سؤالی نوشته و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم خودداری شود.

۳) در نتیجه‌گیری، پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد. بین تقاضای نیروی کار در شهر مشهد و جذب جمعیت در آن، رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.

۴) در مرحله سوم جغرافی‌دانان برای مطالعه و پاسخگویی به سؤالات خود به اطلاعات نیاز دارند. آن‌ها تلاش می‌کنند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به‌دست آورند.

(جغرافیا (۱) - درس ۲، ص ۱۰ الی ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه پاسخ:

متن اشاره به تنگه هرمز دارد، آبراهه هلالی شکلی که آب‌های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می‌کند. این تنگه به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم‌ترین آبراهه راهبردی و یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است. سایر گزینه‌ها درست است.

(جغرافیا (۱) - درس ۳، ص ۱۷ و ۱۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۴. گزینه ۴ درست است.

ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است. پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دوره «کوآترنر» ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته و از آن پس تحت تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می‌یابند.

(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۲۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۳ درست است.

شهرهای متعددی در کناره رودها گسترش یافته است که باعث برهم خوردن تعادل جریان رودها بر اثر دست‌کاری‌های انسانی (مثل دیواره‌بندی، مجزاسازی، پل‌سازی، پوشاندن روی رودها و ورود فاضلاب‌های شهری) در نواحی شهری شده و رودها را وادار کرده است که در مناطق شهری از بستر تعیین‌شده تجاوز کنند و طغیان یا سیلاب را به شهرها تحمیل نمایند.

(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۲۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) با توجه ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها هرچه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می‌شود. پ) رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی و اتفاقی و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت است.

(جغرافیا (۱) - درس ۶، ص ۴۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۷. گزینه ۱ درست است.

مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است که در دوره سرد سال وارد شده و موجب ریزش برف و باران و تأمین آب می‌شود.

(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۳۹؛ سطح دشواری: آسان)

۸۸. گزینه ۲ درست است.

دهستان کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل شده است.

روستا واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که از لحاظ محیط زیستی، وضعیت طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی همگن است.

(جغرافیا (۱) - درس ۸، ص ۷۴ و ۷۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۹. گزینه ۳ درست است.

توضیح گزینه‌های نادرست:

- (۱) مکان‌های آموزشی و تفریحی مربوط به شهر هستند.
 - (۲) قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه، با زندگی اجتماعی قبیله‌ای مربوط به سکونتگاه عشایری هستند نه روستا.
 - (۴) استفاده مستقیم از منابع طبیعی مربوط سکونتگاه عشایری است، نه روستا.
- (جغرافیا (۱) - درس ۹، ص ۸۱ و ۸۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

گسترده‌ی کشور در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است. علاوه بر آن روند رو به رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی ماهر و متخصص و استفاده از روش‌های علمی در مجموع، باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور ما شده است.

توضیح گزینه‌های نادرست:

- (۱) (استفاده از روش‌های سنتی) و (اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، نادرست هستند.
 - (۲) (گسترده‌ی کشور در طول جغرافیایی)، (کاهش مصرف آب) و (امکان تولید در طول سال و همه‌جا)، نادرست هستند.
 - (۴) (تنوع اقلیمی)، (نوسانات آب‌وهوایی) و (جذب سرمایه فراوان)، نادرست است.
- (جغرافیا (۱) - درس ۱۰، ص ۹۱؛ سطح دشواری: دشوار)

منطق

۹۱. گزینه ۴ درست است.

چیزی نیاز به اثبات و استدلال دارد که اولاً تصدیق باشد و ثانیاً مجهول (غیربدیهی) باشد. بر این اساس بررسی گزینه‌ها:

- ۱- یک تصدیق بدیهی و روشن است و نیاز به اثبات ندارد.
 - ۲- جمله ناقص بوده و تصدیق نیست تا نیاز به اثبات داشته باشد.
 - ۳- تصور است و نیاز به تعریف دارد، نه استدلال.
 - ۴- صورت منطقی آن چنین است: «او گوینده سؤال چرا خداوند ما را خلق کرده است، بود.» که یک تصدیق غیربدیهی است و نیاز به اثبات دارد.
- (منطق - درس ۱، ص ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۲. گزینه ۱ درست است.

- ۱- این عبارت، اگر فاقد علامت و نشانه‌گذاری (ویرگول) بود می‌توانست مغالطه نگارشی کلمات باشد.
 - ۲- مغالطه‌های درس دوم در بخش تعریف و جمله (نه استدلال)، ناشی از ابهام هستند.
 - ۳- از جمله دو معنا برداشت می‌شود: ملاصدرا اصالت را به ماهیت می‌دهد یا ملاصدرا اصالت را به ماهیت نمی‌دهد. این ابهام و دومعنایی ناشی از ابهام در مرجع ضمیر و عبارت «به مانند ... نیست» است.
 - ۴- شباهت مغالطه اشتراک لفظ و توسل به معنای ظاهری، بودن کلمه‌ای واحد است که معانی مختلف دارد حال چه به دلالت مطابقی (اشتراک لفظ) یا به انواع دلالت‌ها (توسل به معنای ظاهری).
- (منطق - درس ۲، ص ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۳. گزینه ۴ درست است.

- ۱- التزامی (کنایه از فارابی) - مطابقی - مطابقی (کل فلسفه اسلامی)
 - ۲- مطابقی و تضمینی (کل زندگی یا بخش از آن) - مطابقی - تضمینی (بخشی از خود یعنی روح)
 - ۳- مطابقی (اگر کوه به تنهایی می‌آمد، دلالت التزامی بود) - مطابقی و تضمینی (تمام سخن دیگران یا بخش از آن) - مطابقی و تضمینی (تمام روانت یا بخشی از آن)
 - ۴- التزامی - مطابقی - تضمینی (بخشی از ایرانی‌ها)
- (منطق - درس ۲، ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۴. گزینه ۱ درست است.

اگر دو مفهوم، رابطه‌اشان عموم و خصوص مطلق باشد، با نقیض مفهوم عام‌تر و بیان عین مفهوم خاص‌تر، رابطه آن‌ها تباین می‌شود و با نقض مفهوم خاص‌تر و بیان عین مفهوم عام‌تر، رابطه آن‌ها من‌وجه می‌شود و با نقض هر دو، رابطه‌اشان، مطلق می‌شود. بنابراین توضیحات و با توجه به صورت پرسش که الف خاص‌تر از ب و ب خاص‌تر از غیر ج است و در نتیجه رابطه آن‌ها با هم مطلق است، گزینه درست «۱» است.

۲- مطلق با عام‌بودن غیر الف ۳- من‌وجه ۴- مطلق با عام‌بودن غیر الف

نکته: با آوردن غیر بر سر مفهوم «غیر ج»، غیر ج تبدیل به «ج» می‌شود پس «ج» نقیض، غیر ج است.

(منطق - درس ۳، ص ۲۱ و ۲۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۵. گزینه ۳ درست است.

در یک طبقه‌بندی منطقی، از مفهوم عام‌تر شروع می‌کنیم و به خاص‌تر می‌رسیم پس رابطه مفاهیم یک دسته با هم، باید مطلق باشد. بر این اساس، گزینه ۳ درست است و در سایر گزینه‌ها این قاعده رعایت نشده است.

۱- رابطه هر سه مفهوم با یکدیگر تباین است.

۲- رابطه تعمیمی و تمثیلی، تباین است.

۴- رابطه منطق و قضیه، تباین است. دقت کنید که زیرمجموعه‌های دانش منطق، تعریف و استدلال هستند.

(منطق - ترکیب درس ۳ و ۵ و ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۶. گزینه ۱ درست است.

۱- در تعریفی که جامع و مانع است، رابطه معرف (مفهوم مجهول) و معرف (تعریف)، تساوی است پس جز گزینه ۱، که جامع نیست چون شامل قضایای کاذب نشده است سایر گزینه‌ها جامع و مانع هستند.

(منطق - درس ۴، ص ۳۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۷. گزینه ۳ درست است.

استنتاج بهترین تبیین با سه گام محقق می‌شود: ۱- مواجه شدن با یک واقعیت ۲- بیان فرض‌های مختلف برای چرایی وجود آن واقعیت ۳- انتخاب بهترین فرض. بر این اساس، گزینه ۳ درست است چون هر سه مرحله را دارد: یک دیدگاه داریم و آن هم آرمانی، رد گزینه انجام می‌دهیم (حذف ارسطو) چون نگرش واقع‌گرایانه دارد و به تدریج به پاسخ می‌رسیم.

۱- قیاس است چون مقدمات از نتیجه حمایت کامل می‌کنند.

۲- استدلال استقرای تمثیلی است چون حکمش بر اساس مشابَهت خدا به نور است.

۴- استدلال استقرای تمثیلی است چون حکمش بر اساس شباهت فلسفه به منطق است.

(منطق - درس ۵، ص ۴۷ و ۴۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۸. گزینه ۲ درست است.

معول بودن پدیده‌ها یک واقعیت است. برای چرایی وجود این واقعیت، می‌توان فرض‌های مختلفی مطرح و بررسی کرد که بهترین آن‌ها، وجود علل و خداوند است. پس استدلال، منطبق با شرایط استنتاج بهترین تبیین است و گزینه ۲ درست است.

(منطق - درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۹. گزینه ۴ درست است.

۱- شکل منطقی قضیه چنین است: «او به رسمیت شناخته شده هیچ کشوری نیست.» پس موضوع قضیه «او» است که یک تصور جزئی و در نتیجه، قضیه شخصی است.

۲- هرگاه موضوع قضیه، مجموعه باشد و محمول بر کل مجموعه حمل شود نه تک‌تک اعضای آن، مجموعه، تصور جزئی محسوب می‌شود و قضیه، شخصی. در اینجا «متشکل از اقوام مختلف» بر کل ایرانی‌ها حمل می‌شود پس قضیه، شخصی است.

۳- این گزینه در واقع متشکل از دو قضیه شخصی است که موضوع یکی از آن‌ها مشهد است و دیگری تهران که هر دو تصویری جزئی هستند و در نتیجه قضیه‌های متشکل از آن‌ها، شخصی است.

۴- هرگاه موضوع قضیه، مجموعه باشد و محمول بر تک‌تک افراد مجموعه، حمل شود، مجموعه، تصویری کلی محسوب می‌شود و قضیه، محصوره. در اینجا، عدالت‌طلب و آزادی‌خواه بر تک‌تک مردم ایران حمل شده است پس قضیه، محصوره است.

(منطق - درس ۶، ص ۵۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۰. گزینه ۳ درست است.

برای پاسخ به این پرسش باید به سه نکته توجه کرد:

الف- قضیه صورت پرسش، موجب جزئی است پس بنابر قواعد عکس مستوی، قضیه اصل می‌تواند؛ موجب کلیه یا موجب جزئی باشد.

ب- در عکس مستوی، جای موضوع و محمول، عیناً باید جابجا شود بدون اینکه هیچ تغییری در معنای آن‌ها ایجاد شود.

پ- موضوع قضیه: اهل دانش محمول قضیه: جهانی بنشسته در گوشه‌ای

با توجه به نکته‌های بالا، گزینه ۳ درست است.

(منطق - درس ۷، ص ۶۷ و ۶۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

درباره مقدمه دیگر می‌توان گفت:

اولاً با توجه به قانون نتیجه‌گیری ضرورتاً باید موجب باشد.

ثانیاً چون محمول نتیجه در مقدمه «هیچ الف ج نیست»، می‌باشد، پس این مقدمه دوم است و مقدمه مدنظر ما موضوع نتیجه در آن آمده است و در نتیجه، مقدمه اول است.

ثالثاً می‌تواند کلی یا جزئی باشد.

و از آن جایی که شکل قیاس می‌تواند اول یا چهارم باشد پس چهار حالت می‌توان برای قیاس در نظر گرفت که براساس آن، حد وسط می‌تواند موضوع و یا محمول مقدمه دیگر باشد.

با توجه به نکات بالا، پاسخ درست تست، گزینه ۳ است.

(منطق - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به شرط دوم اعتبار قیاس‌های حملی که بر اساس آن، علامت حد وسط نمی‌تواند؛ در هر دو مقدمه منفی باشد، گزینه ۳ درست است چون با قبول سایر گزینه‌ها، این شرط محقق نمی‌شود.

(منطق - درس ۸، ص ۷۷ و ۷۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

گزینه ۱، منفصل کاذب است چون هر دو طرف می‌توانند با هم جمع شوند و می‌توانند با هم رفع شوند و پاسخ تست همین گزینه است. سایر گزینه‌ها منفصل مانعة‌الرفع هستند. (صفحه ۸۷)

(منطق - درس ۹، ص ۸۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

(۱) در این صورت، مغالطه رفع مقدم رخ می‌دهد.

(۲) در حالت وضع مقدم، نتیجه قیاس، عینتالی مقدمه اول است اما در حالت رفع تالی، نتیجه، نقیض مقدم مقدمه اول است، پس حتماً عین نتیجه در مقدمات نیامده است.

(۳) می‌تواند، مقدمه دیگر قیاس باشد و یک قیاس حالت رفع تالی شکل می‌گیرد.

(۴) در حالت رفع تالی، نتیجه قیاس، رفع مقدم، مقدمه اول است. (ص ۹۱ - ۹۰)

(منطق - درس ۹، ص ۹۰ و ۹۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

(۱) مغالطه تله‌گذاری است چون صفت مثبت «دانا» را به خریداران کتاب نسبت داده است.

(۲) مغالطه مسموم کردن چاه است چون صفت منفی «ضعف قوای ذهنی» را بدون استدلال، پیامد دیدن فیلم‌های طنز بیان کرده است.

(۳) مغالطه‌ای رخ نداده است چون برای صفت منفی دیوانگی، دلیل نزدیکی به بیماری بیان شده است.

(۴) مغالطه بزرگ‌نمایی رخ داده است و بدون ذکر دلیل، بخش کوچکی از زندگی، تمام زندگی معرفی شده است.

(منطق - درس ۱۰، ص ۱۰۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

- (۱) منطق از جهت ابزاری بودن مانند شاقول بنایی است نه کاربردی بودن.
 - (۲) کاربردی بودن، مخصوص دانش منطق نیست و عموم علوم مهندسی، کاربردی هستند.
 - (۳) منطق از جهت کاربردی بودن، در مقابل تئوری و نظری بودن صرف است و اگر به شکل کاربردی فراگرفته نشود، موجب می شود، فایده های منطق مثل درست تر و وسیع تر اندیشیدن محقق نشوند.
 - (۴) منطق از نظر صوری و ابزاری بودن، قالب و ساختار اندیشه را بیان می کند و سایر علوم، محتوای اندیشه را در برمی گیرند پس از این جهت می توان رابطه اش را با سایر علوم مثل سخت افزار به نرم افزار رایانه دانست. (ص ۴)
- (منطق - درس ۱، ص ۴؛ سطح دشواری: ساده)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

- (۱) نسبت دادن چیزی به چیز دیگر، ویژگی «تصدیق» است، نه تعریف.
 - (۲) تعریف لغوی نیز دارای شروط واضح بودن و دوری نبودن می باشد.
 - (۳) تعریف مفهومی، ترکیبی از ویژگی های عام و مشترک مفهوم مجهول با سایر مفاهیم و ویژگی خاص مفهوم مجهول است.
 - (۴) در تعریف انسان به حیوان ناطق، نسبت ناطق به عنوان جزء نهایی تعریف با انسان، به عنوان مفهوم مجهول، تساوی است. در تمامی تعاریف مفهومی صحیح، این ویژگی وجود دارد.
- (منطق - درس ۴، ص ۳۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

- (۱) بنا به نظر نویسنده کتاب درسی، هر گزاره ای که در ابتدای آن نشانه های قضیه حملی مثل «هر» بیاید، یک قضیه حملی است ولو از نظر مفهومی، شرطی باشد.
 - (۲) موضوع، «نقش تو» می باشد و قید هرگز جزو موضوع محسوب نمی شود.
 - (۳) منظور از جمله های احساسی که قضیه نیستند، جمله هایی هستند که به دلالت مطابقی، فاقد معنا هستند اما در کلام شاعرانه و به دلالت التزامی معنادار هستند مثل «سنگ دلهره دارد» اما جمله مذکور، معنادار، خبری و قابل صدق و کذب است پس قضیه می باشد. (آن چهره ... برای من آرزوست.)
 - (۴) چون فعل اصلی جمله، اسنادی نیست برای تشخیص موضوع و محمول باید آن را به اسنادی تبدیل کنیم و در این صورت محمول، «دارای سر فتنه» است. (ص ۵۵ و ۵۷)
- (منطق - درس ۶، ص ۵۵ و ۵۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

- (۱) از سالبه جزئی (هر ... نیست: سالبه جزئی است).
 - صادق فقط براساس تناقض، می توان یک قضیه کاذب نتیجه گرفت.
 - (۲) از موجبه جزئی صادق، براساس عکس مستوی، می توان یک قضیه صادق نتیجه گرفت و براساس تناقض می توان یک قضیه کاذب نتیجه گرفت و در مجموع دو قضیه.
 - (۳) از سالبه کلی صادق براساس تداخل و عکس مستوی می توان سه قضیه صادق نتیجه گرفت (چون عکس مستوی آن به شکل سالبه کلیه صادق است بنا بر تداخل، به شکل جزئی نیز صادق خواهد بود.) و بر اساس تناقض و تضاد، می توان دو قضیه کاذب نتیجه گرفت و در مجموع پنج قضیه. (حداقل چهار قضیه)
 - (۴) از سالبه جزئی صادق، فقط براساس تناقض، می توان یک قضیه کاذب نتیجه گرفت.
- (منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

- از آنجا که هدف برهان دستیابی به حقیقت است؛ پس بدین منظور فقط باید از استدلال های قیاسی در آن بهره برد. بر این اساس، تنها گزینه ۱ قیاسی است و سایر گزینه ها استقرائی هستند:
 - (۲) استدلال تمثیلی
 - (۳) استدلال تعمیمی
 - (۴) استنتاج بهترین تبیین
- (منطق - درس ۱۰، ص ۱۰۳؛ سطح دشواری: متوسط)

روانشناسی

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

انسان علاوه بر اینکه جسم و بدن دارد، دارای ابعاد غیر جسمانی هم می باشد که با بدن در ارتباط تنگاتنگی است. این امر باعث می شود که توصیف دقیق از موضوعات مختلف در انسان مانند هوش، عواطف، شناخت، اراده و بسیار دشوار گردد. در نتیجه شاهد تبیین های متفاوتی از این موضوعات و مانند آن ها در روان شناسی باشیم.

(فصل ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

این سؤال چند نکته بسیار مهم دارد که به آن اشاره می گردد:

۱- در روش علمی همواره به دنبال جست و جوی چیزی هستیم. در جست و جو بودن باعث می شود تا روش علم هدفمند باشد.
۲- دانشمندان با طرح مسئله موقعیت های ناشناخته و مجهول را شناسایی می کند. سپس با روش های تجربی سعی می کند به آن ها پاسخ داده و این موقعیت را روشن سازد.

۳- در جست و جوی چیزی بودن باعث می شود تا روش علمی، هدفمند باشد، گاهی ممکن است بدون هدف اقداماتی صورت بگیرد. در این صورت اقدام محقق شده به دلیل توجه نداشتن به هدف مشخصی، نتیجه بخش نخواهد بود.

(فصل ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

از ویژگی های مهم رشد هیجانی نوجوانی، احساسات نوجوانان است که به سرعت تغییر می کند و تحریک پذیری آن ها افزایش می یابد. نشانه بیماری نیست بلکه به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی این دوره به وجود می آید. نوجوان با یک اتفاق کوچک ناگهان خشمگین و عصبانی می شود. برای سازگاری با ضرورت های تکلیف مورد نظر نوجوان باید در جنبه شناختی به انتخاب بپردازد یعنی گزینشی تر عمل کند و بعد از هماهنگی بین اطلاعات به سازگار شدن آن می پردازد. در جمله سوم تغییرات شناختی نوجوانان باعث پیامدهای ناسازگارانه می شود. و در جمله آخر که نادرست است. رشد سریع جنبه شناختی باعث کمک به نوجوانان می شود تا قضاوت بهتری درباره مسائل اخلاقی داشته باشند. و در نتیجه واکنش های دقیق تری به موقعیت ها نشان دهند.

(فصل ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

منابع چهارگانه کسب آگاهی و معرفت، منابعی برای آگاهی از جنبه های مختلف عالم هستی و خلقت هستند اگرچه هر یک از ویژگی ها و روش های مخصوص به خود دارند، اما می توانند تکمیل کننده جنبه های مختلف آگاهی و معرفت باشند.

(فصل ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۵. گزینه ۳ درست است.

- کلیدی که در جمله اول آمده است آمادگی داشتن برای رفتن به مدرسه و تحصیل کردن اعم از آمادگی فیزیکی درونی است که در روند رشد انسان بررسی می شود. پس توسط روان شناسان رشد مورد بررسی قرار می گیرد.

- در جمله دوم یکی از مهارت های حرکتی در ۲ ماهگی بالا نگه داشتن چانه و سینه می باشد.

- و در جمله سوم وزن کودک در پایان یک سالگی سه برابر و در شش ماهگی دو برابر وزنش در هنگام تولد است.

- جمله چهارم اساساً نادرست می باشد.

(فصل ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۶. گزینه ۲ درست است.

- در تصویر «الف» اشکال شبیه به هم را با هم ادراک می کنیم؛ یعنی آن ها را در سه دسته دایره ها، مربع ها و مثلث ها قرار می دهیم. پس تحت تأثیر اصل مشابهت هستیم. ما معمولاً تمایل داریم اشیاء را براساس شباهت آن ها در یک مقوله طبقه بندی کنیم.

نکته مهم این که شباهت اشکال می تواند در رنگ، اندازه، شکل و باشد.

- درباره تصویر «ب» براساس اصل مجاورت اشکال در کنار یکدیگر را به صورت یک گروه ادراک می کنیم. (بدون آنکه شبیه یکدیگر باشند).

(فصل ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

شاید بارها این نکته متذکر شده است که در پدیده آماده سازی به تأثیر ارائه پیشین بر دریافت بعدی محرک اشاره دارد و دریافت محرک بعدی را آسان تر می کند.
(فصل ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

- عبارت اول درست است. برای تمایز بخشی می توانیم با برجسته کردن تفاوت های ظاهری و معنایی دو مفهوم، مطالب را بهتر دریابیم.
- در عبارت دوم به دلیل اینکه تبدیل اطلاعات به معانی و استفاده از آن ها برای به حافظه سپردن اطلاعات مربوط به روش رمزگردانی معنادار است.
درک مفهوم جدید به هنگام مرور یک مطلب مربوط به روش مرور کارآمد است که اثر گذشت زمان را کاهش می دهد و باعث می شود اطلاعات در زمان بیشتری در حافظه نگهداری شود.
- عبارت چهارم نیز درست است؛ زیرا بیشتر رمزگردانی ها، به صورت صوتی (شنیداری) است.
(فصل ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

اعضای تیم فوتبال به صورت گروهی با هم بازی می کنند. هماهنگی گروهی تیم خوب نبود. به معنی رمزگردانی کلی اطلاعات است. دروازه بان نمی توانست توپ را مهار کند به معنی رمزگردانی جزئی است.
(فصل ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۰. گزینه ۱ درست است.

بسیاری از دانش آموزان برای مطالعه دقیق از روش های خلاق زیادی استفاده می کنند. استفاده از تجربیات شخصی همکلاسی های خود در اجرای فنون بهسازی حافظه مفید است.
(فصل ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

عربی

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

خطاهای گزینه ها:
«همان» و «کسی است که» در گزینه (۳ و ۴) اضافی هستند (ردّ گزینه های ۳ و ۴)
«أَنْشَأَكُمْ»: شما را پدید آورد، آفرید، خلق کرد (ردّ گزینه ۴)
«من الأرض»: از زمین (ردّ گزینه های ۱ و ۴)
«اسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا»: خواستار آباد کردن آن از شما شد. (ردّ گزینه های ۱ و ۴)
(عربی (۱) - درس ۷)

۱۲۲. گزینه ۴ درست است.

خطاهای گزینه ها:
«هذه معجزة القرآن أن»: این معجزة قرآن است که (ردّ گزینه های ۲ و ۳)
«آياته»: آیاتش (ردّ گزینه ۲)
«كالدرر المضيئة»: همچون مرواریدهای درخشان (ردّ گزینه های ۱ و ۲)
(در گزینه ۳) «جدید است» اضافه آمده است.
(عربی (۱) - درس ۱)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

خطاهای گزینه ها:
«الأمّاكن التي»: جاهایی که (ردّ گزینه ۱)
«الدولة»: مفرد است (ردّ گزینه ۳)
«يَنْتَفِعُ بها»: از آن سود می برند (ردّ گزینه های ۱ و ۳)
«علينا أن نحافظ عليها»: بر ماست که از آن ها مراقبت کنیم. (ردّ گزینه های ۲ و ۳)
(عربی ۱ - درس ۲)

۱۲۴. گزینه ۳ درست است.

خطاهای گزینه‌ها:

«ماكنت أظنُّ»: ماضی استمراری است؛ گمان نمی‌کردم (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲) /

«تؤدّي دوراً مهماً»: نقش مهمی را ... ایفا کنند (ردّ گزینه‌های ۱ و ۴)

«مساعدة»: یاری کردن (ردّ گزینه ۲)

(عربی (۱) - درس ۸)

۱۲۵. گزینه ۱ درست است.

ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

(۱) زرافه در یک روز نمی‌خواهد مگر کمتر از سی دقیقه و در سه مرحله.

(۳) چین اولین دولتی در جهان است که پول‌های کاغذی را به کار برد.

(۴) کامپیوترم را از تعمیرکاری که از دانشگاه تهران دانش‌آموخته شده بود پس گرفتم.

(عربی (۱) - درس ۳ و ۴)

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

«الأمثال»: مثال‌ها؛ مثال: مفرد است.

(عربی (۱) - درس ۵)

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

خطاهای گزینه‌ها:

دو خلبان: چون فاعل یا مبتدا است باید مرفوع به «الف» باشد. (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴)

هواپیمای جنگی خود: «طائرتهم الحریّة» (ردّ گزینه ۲) فرود آمدند: فعل غائب اول جمله مفرد می‌آید (ردّ گزینه ۲)

صف جنگجویان: مضاف و مضاف‌الیه است پس «المقاتلین»: مضاف‌الیه و مجرور به «ی» است (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)

ایستادند: «وقفاً» چون فعل بعد از اسم آمده و مطابق آن است. (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴)

(عربی ۱ - درس ۶)

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

ترجمه سؤال و توضیح گزینه‌ها: «سخن بگویند تا شناخته شوید؛ زیرا، انسان در زیر زبانش پنهان است.»

مفهوم: شخصیت انسان با سخن گفتنش مشخص می‌شود.

(۱) کاملاً مفهوم و معنای مورد نظر عبارت عربی را بیان می‌کند، مفهوم: عیب و هنر (شخصیت) انسان با سخن گفتنش آشکار می‌شود.

(۲) مفهوم: باید مراقب سخن گفتن بود و به عاقبت و نتیجه گفتار باید اندیشید. (مقصود عبارت سؤال نیست.)

(۳) مفهوم: حرف، حرف می‌آورد. (مقصود عبارت سؤال نیست.)

(۴) مفهوم: اشاره به کم سخن گفتن و به جا حرف زدن و نیکو گفتاری و مختصر و مفید بودن گفتار دارد. (مقصود عبارت سؤال نیست.)

(عربی (۱) - درس ۷)

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

«اجتمع»: ماضی باب «افتعال»؛ «اجتمع»؛ درست است.

«احتفال»: مصدر باب «افتعال»؛ «احتفال» درست است.

(عربی (۱) - درس ۳ و ۴)

۱۳۰. گزینه ۲ درست است.

حروف اصلی در «يُقَدِّنون»، اگر حرف مضارع «ب» به همراه ضمیر و «ن» یعنی «ون» را از فعل حذف کنیم، می‌ماند (ن - ق - ذ) پس

(ق - ذ - و) نادرست است.

(عربی (۱) - ترکیبی)

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

«يُدْفَعُونَ» از باب (مفاعلة) است و ماضی آن می‌شود «دَفَعَ» که یک حرف زائد دارد پس «له حرفان زائدان» نادرست است.
(عربی (۱) - ترکیبی)

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

اشکال گزینه‌ها:

- (۱) «ثَلَاثَةُ عَشَرَ فَرَاخٍ»: (معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ به صورت مفرد و منصوب می‌آید؛ «فَرَاخاً» درست است.
- (۳) «لِمُبَارَتَيْنِهِمِ الْاِثْنَتَانِ»: «مُبَارَتَيْنِ» اسم مثنی است و چون مضاف شده، نوشتن (ن) حذف شده است و عدد (۲) صفت برای آن است که باید با «ین» به کار رود پی «الْاِثْنَتَيْنِ» درست است.
- (۴) «تَسْعُونَ وَ تِسْعٌ»: نادرست است چون در اعداد معطوف اول رقم یکان می‌آید بعد دهگان «تِسْعٌ وَ تِسْعُونَ» درست است.
(عربی (۱) - درس ۲)

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

اشکال گزینه پاسخ:

- فعل «قَرَّبَ» همیشه با «مِنْ» می‌آید و «مِنْ» در اینجا معنای اصلی خو را از دست می‌دهد، «قَرَّبَ مِنْ: نزدیک شد به ...» / در سه گزینه دیگر «مِنْ» معنای «از» دارد.
(عربی (۱) - درس ۸)

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

توضیح گزینه‌ها:

- (۱) «جُعِلْتُ»: فعل مجهول / «الْفَنُونُ»: جمع مکسر و نائب فاعل و مرفوع به ضمه
 - (۲) «يُعْرِفُ»: فعل مجهول / «الطُّلَابُ»: جمع مکسر و نائب فاعل و مرفوع به ضمه / «و الْمُؤَدَّبُونَ»: صفت و مرفوع
 - (۳) «يُكْرَمُ»: فعل مجهول / «الْمُحْرَّمُونَ»: جمع مذكر سالم و نائب فاعل و مرفوع به حرف (واو)
 - (۴) «احترم»: فعل معلوم / «المعلمون»: فاعل و مرفوع به حرف (واو) / «حاضرين»: مفعول و منصوب به حرف (ی)
- (عربی (۱) - درس ۷)

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

توضیح گزینه‌ها:

- (۱) مَنْي = مِنْ + «ن» و قَايَةً + «ي»
- (۲) تُحَيِّرُنِي: تُحَيِّرُ + «ن» و قَايَةً + «ي»
- (۳) أَمْرُنِي = أَمَرَ + «ن» و قَايَةً + «ي»
- (۴) يَمِينِي = يَمِين + ي / عَيْن + ي (در «يَمِين و عَيْن» حرف «ن» جزء ریشه کلمه است و هر دو اسم هستند).
(عربی (۱) - درس ۸)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

یک گام جلوتر از دیگران باشید !!!

آخرین آزمون تابستانه

sanjesheducationgroup

صدای داوطلب ۰۲۱-۴۲۹۶۶

sanjeshserv

ثبت نام گروهی دبیرستان ها ۰۲۱-۸۸۸ ۴۴ ۷۹۱-۳

www.sanjeshserv.ir